

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

48345

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci İhtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Kamuoyuna yansıyan açıklamasında Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu, bazı bilim insanlarının Türkiye'deki HPV ve kanser profilinin farklı olduğu gerekçesiyle HPV aşısının ücretsiz uygulanmasına gerek olmadığı yönünde görüş bildirdiğini ifade etmiştir. Ancak bu görüşün dayandığı araştırmalar, veriler ve görüş bildiren kişilerin kimlikleri açıklanmamıştır.

HPV enfeksiyonu, rahim ağzı kanserinin temel nedenidir. Dünya Sağlık Örgütü, rahim ağzı kanserinin ortadan kaldırılması için kız çocuklarının HPV'ye karşı aşılmasını, kadınların düzenli olarak taranmasını ve hastalık saptananların tedaviye erişmesini birlikte öngörmektedir. Bu nedenle tarama, enfeksiyonu ortaya çıkmadan önleyen aşının alternatifi değildir.

“Türkiye'nin HPV profili farklıdır” iddiasının hangi epidemiyolojik araştırmaya, örneklem büyüklüğüne, genotip dağılımına ve bölgesel verilere dayandığı belirsizdir. Bilimsel yöntemin temel koşulları olan açıklık, doğrulanabilirlik ve yöntemsel şeffaflık sağlanmadan, ismi açıklanmayan kişilerin görüşlerini “bilim insanları böyle söyledi” ifadesiyle bilimsel kanıt gibi sunmak bilimsel bir yöntem değildir. Bu yaklaşım, koruyucu sağlık politikalarının denetlenmesini engellemekte ve aşı tereddüdünü güçlendirme riski taşımaktadır.

Bakanlık tarafından 2022 yılından bu yana HPV aşısının ücretsiz uygulanacağına ilişkin açıklamalar yapılmış, son olarak aşının 2025 yılı sonunda ücretsiz uygulanacağı belirtilmiş; ancak bu taahhüt yerine getirilmemiştir. Güncel bilimsel veriler belirli yaş gruplarında tek dozluk programın da etkili olabileceğini gösterirken aşının hâlâ Ulusal Aşı Takvimi'ne alınmaması, gecikmenin bilimsel değil idari ve mali bir tercih olduğu yönündeki kaygıları artırmaktadır.

Aşının ücretli bırakılması, korunmayı kişilerin ekonomik gücüne bağlamakta; yoksul, kırsalda yaşayan, engelli, göçmen ve mülteci kadınlar ile sağlık hizmetlerine erişimi sınırlı kız çocukları açısından eşitsizliği derinleştirmektedir. Önlenebilir bir kanser karşısında kadınların yaşamının bütçe hesaplarına ve bilimsel dayanağı açıklanmayan değerlendirmelere bırakılması yaşam hakkı, sağlık hakkı ve eşitlik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. “Türkiye'nin HPV profili ve kansere yol açma oranları farklıdır” açıklamanız hangi bilimsel araştırmalara ve epidemiyolojik verilere dayanmaktadır? Bu çalışmaların künyeleri, yöntemleri ve sonuçları nelerdir?
2. HPV aşısının ücretsiz uygulanmasına gerek olmadığı yönünde görüş bildiren bilim insanları kimlerdir? Bu kişilerin uzmanlık alanları, görev yaptıkları kurumlar ve olası çıkar çatışmaları nelerdir?

3. Söz konusu değerlendirme yazılı bir rapora dayanmakta mıdır? Dayanıyorsa raporu, kullanılan veri setlerini ve varsa karşı görüşleri kamuoyuyla paylaşacak mısınız?
4. Türkiye’de rahim ağzı kanseri vakalarında tespit edilen HPV genotiplerinin dağılımı nedir? HPV 16 ve HPV 18’in vakalar içindeki oranı yıllar ve bölgeler itibarıyla kaçtır?
5. İleri sürülen “farklı HPV profili”, mevcut aşılarda Türkiye’de etkisiz veya gereksiz olduğu sonucunu hangi bilimsel veriler üzerinden doğurmaktadır?
6. HPV taramasının aşılamanın yerine geçebileceğini gösteren herhangi bir bilimsel çalışma bulunmakta mıdır? Dünya Sağlık Örgütü’nün aşılama, tarama ve tedaviyi birlikte öngören stratejisi neden uygulanmamaktadır?
7. HPV aşısının 2025 yılı sonundan itibaren ücretsiz uygulanacağı yönündeki açıklamanız neden yerine getirilmemiştir? Programın ertelenmesine hangi kurul, hangi tarihte ve hangi gerekçeyle karar vermiştir?
8. Aşının Ulusal Aşı Takvimi’ne alınmasına ilişkin bir maliyet-etkililik çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa çalışmada önlenebilecek kanser vakaları ve ölümler hesaba katılmış mıdır?
9. Türkiye’de son on yılda yıllar itibarıyla kaç kadına rahim ağzı kanseri tanısı konulmuş, kaç kadın bu hastalık nedeniyle yaşamını yitirmiştir?
10. Sağlık hizmetlerine erişimi sınırlı kadınlar ile örgün eğitim dışında kalan kız çocuklarının aşılmasına yönelik bir program hazırlanmış mıdır?
11. HPV aşısı kız ve oğlan çocuklarını kapsayacak biçimde ne zaman Ulusal Aşı Takvimi’ne alınacak ve ücretsiz uygulanacaktır?